

Nr 19.

Ankom till riksdagens kansli den 7 mars 1929 kl. 1 e. m.

Utlåtande, i anledning av fullmäktiges i riksbanken framställning om anslag för bidrag till kostnaderna för omläggning av allmänna vägen Tumba—Uttran.

I en till bankoutskottet avlåten, den 24 januari 1929 dagtecknad skrivelse hava fullmäktige i riksbanken med överlämnande av till ärendet hörande handlingar och ritningar gjort framställning i syfte, att bankoutskottet ville utverka riksdagens bemyndigande för fullmäktige att för omläggning av allmänna vägen Tumba—Uttran under vissa angivna förutsättningar till Svartlösa härads vägdistrikt utbetala ett belopp av 31 000 kronor.

Till stöd för berörda framställning hava fullmäktige anfört följande:

»Den allmänna vägen från Stockholm, som strax norr om Tumba bruk förenar sig med vägen från Tumba järnvägsstation och därefter fortsätter närmast till Uttran och Söderby, leder genom brukssamhället omedelbart intill såväl fabriksbyggnader som arbetarbostäder. Redan länge har framhållits de olägenheter, som därigenom förorsakats brukets papperstillverkning och brukspersonalen. Sålunda har trafiken, vilken särskilt genom den avsevärt ökade användningen av motorfordon år efter år tilltagit, medfört, att företrädesvis sommartiden det myckna dammet från vägen vållat svårigheter för fabrikationen. Ytterligare ökning av denna trafik torde ock vara att förvänta, sedan en planerad vägförbindelse mellan Huddinge och Tullinge anordnats, varigenom en stor del av trafiken därifrån kommer att ledas förbi Tumba bruk. En särskilt framträdande olägenhet är vidare möjligheten för obehöriga att uppehålla sig på fabriksområdet, taga väg däröver eller bereda sig tillträde till fabrikslokalerna. Vid upprepade tillfällen har det också visat sig nödvändigt att avvisa främmande personer. Det torde för övrigt knappast finnas något grovpappersbruk inom landet med ett så öppet läge som Tumba pappersbruk och vid det förhållande att landets sedelpapper samt papper till statens övriga värdetryck tillverkas vid bruket torde olämpligheten av att en livligt trafikerad allmän väg leder invid och emellan brukets byggnader vara uppenbar. Det måste därför anses vara i hög grad önskvärt, att trafiken avledes genom den allmänna vägens förläggande utom fabriksområdet.

Fullmäktige hava med anledning härav i en till Svartlösa härads vägstyrelse den 26 april 1928 avlåten skrivelse under erinran om här ovan omfördälda svårigheter vidare framhållit, att det enligt fullmäktiges mening föreläge ett så betydande statsintresse för omläggning snarast möjligt av vägen, att fullmäktige i anslutning till förda förhandlingar med vägstyrelsen funne sig böra hemställa, att styrelsen ville taga initiativ till vägens förflyttning; och hade fullmäktige för sin del uppdragit åt vägkonsulenten i

Stockholms län, överstelöjtnant Ingemar Petersson att uppgöra förslag till en sådan omläggning av vägen. Enligt berörda, till styrelsens kännedom överlämnade förslag skulle ny vägförbindelse anordnas från Sorundavägens (Grödingevägens) sträckning genom södra delen av Tumba municipalsamhälle och vidare genom Uttrans samhälle till vägskalet söder om Söderby sanatorium.

Efter förnyade underhandlingar och sedan det visat sig, att förslaget skulle medföra en ganska väsentlig vägförlängning, ansågs detsamma icke kunna godtagas. Vägstyrelsen lät därför utarbeta nya, alternativa förslag till vägens omläggning. Enligt det ena förslaget, betecknat alternativ I, skulle vägen från järnvägsporten vid Tumba följa södra sidan av järnvägen fram till Uttrans stationsområde och vidare i anslutning till förenämnda av vägkonsulenten i länet utarbetade förslag. Enligt det andra, alternativ II, skulle vägen erhålla samma sträckning söder om järnvägen fram till brukets dammluckor samt därifrån på en bro ledas över järnvägen, varefter den på norra sidan om denna skulle ansluta sig till Söderbyvägen. Kostnaderna skulle belöpa sig till 165 000 kronor enligt det förra alternativet, med tillägg av omkring 110 000 kronor, beräknad kostnad för vägens fortsättande enligt vägkonsulentens omförmälda förslag, och till 141 000 kronor enligt det senare alternativet.

Med skrivelse den 18 augusti 1928 har vägstyrelsen överlämnat berörda två förslag samt meddelat, att vägstämman förordat det senare alternativet. För genomförande av detta förslag har vägstämman beslutit bidra med 10 000 kronor av vägkassans medel. Ursprungligen beräknades, att 85 % av kostnaderna eller omkring 120 000 kronor skulle täckas av automobilskattemedel, varjämte återstående belopp skulle lika fördelas mellan riksbanken och vägstyrelsen. Då emellertid, enligt vad under hand inhämtats, ett så stort bidrag icke skulle komma att av länsstyrelsen förordas, men däremot stor sannolikhet funnes för att vederbörande myndigheter skulle tillstyrka ett belopp å 100 000 kronor och sistnämnda belopp alltså vore att påräkna, hava fullmäktige, som även för sin del ansett sig kunna godtaga alternativ II, förklarar sig villiga att *dels* under förutsättning av riksdagens medgivande bidra till kostnaderna med ett belopp av 31 000 kronor, *dels* till häradet utan ersättning upplåta den mark, som erfordras för vägens framdragande, *dels* ock bekosta i samband härmed erforderlig flyttning av en bruket tillhörig, mindre ekonomibyggnad; och hava fullmäktige träffat avtal med väghållningsdistriktet i enlighet med här bilagda förslag.

Under återopande av vad sålunda blivit anfört hemställa fullmäktige, att bankoutskottet ville utverka riksdagens bemyndigande för fullmäktige att för omläggning av allmänna vägen Tumba—Uttran under de i ovan omförmälda förslag angivna förutsättningar och i huvudsaklig överensstämmelse med de i förslaget angivna grunder till Svartlösa härads vägdistrikt utbetala ett belopp av 31 000 kronor.»

I fullmäktiges skrivelse omförmälda avtal med väghållningsdistriktet har enligt vad som meddelats utskottet undertecknats den 29 januari 1929 och är av följande innehåll:

»Emellan Sveriges riksbank och Svartlösa härads väghållningsdistrikt är denna dag — under förutsättning av riksdagens godkännande — följande avtal träffat:

Väghållningsdistriktet åtager sig, efter att hava erhållit tillstånd av veder-

börande myndigheter, att utföra omläggning av allmänna vägen Tumba—Uttran från Grödingevägen vid södra sidan om vägporten under statens järnvägars järnvägslinje vid Tumba, med sträckning utmed södra gränsen av järnvägslinjen fram till km 0+600 samt därifrån på en bro över järnvägens område till riksbankens mark vid dammluckan km 0+700 med anslutning därstädes till Söderbyvägen, enligt ett av löjtnanten Folke Torgén den 5 juni 1928 upprättat, med Alt. II betecknat förslag.

Väghållningsdistriktets berörda åtagande gäller endast under förutsättning att distriktet erhåller *dels* ett bidrag av automobilskattemedel intill 75 procent av den beräknade kostnaden, dock lägst 100 000 kronor, *dels ock* vederbörligt tillstånd att utan kostnad för intrång eller markförvärv, i den mån förslaget till vägomläggning berör statens järnvägar, utföra såväl förenämnda brobyggnad som väganläggningen i övrigt.

Riksbanken upplåter till Svartlösa härads utan ersättning den riksbanken tillhöriga mark, som erfordras för vägens framdragande.

Riksbanken bidrager med ett kontant belopp av 31 000 kronor, som utbetalas med hälften vid vägarbetets påbörjande samt återstoden, då arbetet är till hälften utfört.

Riksbanken bekostar flyttning av de ekonomibyggnader, som ligga i den nya väglinjen.

Väghållningsdistriktet bidrager med ett kontant belopp av högst 10 000 kronor.

Sedan ifrågavarande vägarbete blivit avsynat och godkänt samt vägen öppnats för allmän trafik, förbinder väghållningsdistriktet sig att hos Kungl. Maj:ts befallningshavande i Stockholms län hemställa, att den nya, genom vägomläggningen ersatta delen av nuvarande allmänna vägen genom Tumba pappersbruks område måtte såsom allmän väg avlysas och med oinskränkt dispositionsrätt återgå till riksbanken.»

Utskottet. Vid den granskning, utskottet ägnat det föreliggande förslaget, har utskottet kommit till den uppfattningen, att en omläggning av allmänna vägen Tumba—Uttran till den av fullmäktige förordade sträckningen skulle medföra vissa fördelar för Tumba pappersbruk. Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot att riksbanken deltagar i kostnaderna för ifrågavarande vägarbeten. Riksbankens kontanta bidrag skulle enligt det preliminära avtalet mellan riksbanken och Svartlösa härads väghållningsdistrikt uppgå till 31 000 kronor, varjämte riksbanken skulle utan ersättning upplåta den mark, som erfordras för vägens framdragande. Dessutom skulle riksbanken bekosta i samband med vägens omläggning erforderlig flyttning av de ekonomibyggnader, som ligga i den nya väglinjen. Enligt vad utskottet inhämtat rör det sig här endast om en bruket tillhörig, mindre ekonomibyggnad.

Mot vad sålunda föreslagits har utskottet icke haft något att erinra. Vid sådant förhållande får utskottet tillstyrka, att riksdagen godkänner det ifrågavarande avtalet samt att det erforderliga beloppet ställes till fullmäktiges förfogande för deltagande i finansieringen av de föreslagna vägarbetena.

Åberopande det anförda får utskottet hemställa,

att riksdagen, med bifall till fullmäktiges i riksbanken förevarande framställning och med godkännande av ovan omförmälda avtal den 29 januari 1929 mellan Sveriges riksbank och Svartlösa härads väghållningsdistrikt, må bemyndiga fullmäktige att under de i nämnda avtal angivna förutsättningarna för omläggning av allmänna vägen Tumba—Uttran av riksbankens medel till väghållningsdistriktet utbetala ett belopp av 31 000 kronor.

Stockholm den 7 mars 1929.

På bankoutskottets vägnar:

C. E. SVENSSON.

Närvarande: se anteckning å utlåtandet nr 18.
